

Näringsdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Rådets möte (Konkurrenskraft: inre marknad och industri) den 1 december 2022

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter

Lagstiftningsöverläggningar

3. Direktiv om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Beslut om allmän inriktning.

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch.

Förslagets innehåll: Kommissionens förslag, vilket presenterades i februari 2022, innebär att krav kommer ställas på att näringslivet ska bidra till en omställning i hållbar riktning. Direktivet fastställer en skyldighet för vissa företag att visa tillbörlig aktsamhet i sin verksamhet och i sina värdekedjor i syfte att motverka negativa effekter för mänskliga rättigheter och miljö. I kommissionens förslag är bolagsledningen skyldig att se till att företaget uppfyller sina skyldigheter i fråga om tillbörlig aktsamhet. Förslaget innehåller även krav på planer för klimatanpassning i enlighet med Parisavtalet. Därefter har sju kompromissförslag lagts fram av det nuvarande ordförandeskapet. Den nu framlagda kompromisstexten som föreslås ligga

till grund för ett beslut om allmän inriktning i konkurrenskraftsrådet har beaktat Sveriges ståndpunkt om att stryka artiklarna avseende bolagsstyrning.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen kan stödja att det antas en allmän riktlinje vid rådsmötet.

Regeringen är kritisk till delar av kommissionens förslag till direktiv om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning med Näringsutskottet den 5 maj 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: Europaparlamentet förväntas anta sin ståndpunkt under våren varefter trepartsförhandlingar kan inledas.

Faktapromemoria: 2021/22:FPM71 Direktiv om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet.

4. Förordningen om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Allmän inriktning.

Ansvarigt statsråd: Gunnar Strömmer.

Förslagets innehåll: EU-kommissionen presenterade den 13 april 2022 ett förslag till förordning om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter. Förslaget innehåller ett ramverk för ett EU-gemensamt immaterialrättsligt skydd för produkter vars kvalité och anseende huvudsakligen beror på ett geografiskt ursprung. Förslaget innehåller regler om ansöknings- och registreringsprocessen samt tillsyn och kontroller för efterlevnad av skyddet. Det finns även regler om förhållandet mellan varumärken och geografiska beteckningar.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen stödjer antagandet av en allmän riktlinje vid rådsmötet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning med Näringsutskottet den 14 juni 2022. Information till Näringsutskottet den 15 november 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: Europaparlamentet förväntas anta sin ståndpunkt under våren varefter trepartsförhandlingar kan inledas.

Faktapromemoria: Faktapromemoria 2021/22:FPM89 Förordning om geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter.

5. Förordning om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för hållbara produkter och om upphävande av direktiv 2009/125/EG

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Lägesrapport.

Ansvarigt statsråd: Romina Pourmokhtari.

Förslagets innehåll: EU-kommissionen presenterade den 30 mars sitt förslag till förordning om ekodesign för hållbara produkter. Förslaget är en del i ett lagpaket inom ramen för den europeiska gröna given som ska få hållbara produkter att bli norm, främja cirkulära affärsmodeller och ge konsumenterna mer inflytande i samband med den gröna omställningen.

Förslaget syftar till att ge möjlighet att reglera produkters hållbarhet genom hela deras livscykel. EU-kommissionen ges befogenhet att sätta ekodesignkrav på produktgrupper på hållbarhet och tillförlitlighet, återanvändbarhet, uppgraderbarhet, reparerbarhet, underhåll och renovering, innehåll av skadliga ämnen, energi- och resurseffektivitet, innehåll av återvunnet material, återtillverkning och återvinning, koldioxid- och miljöavtryck samt förväntad mängd avfall som produkten ger upphov till. I förslaget ges kommissionen mandat att i en arbetsplan bestämma vilka produktgrupper som ska prioriteras.

Förslaget innehåller också krav på att digitala produktpass tas fram för de produktgrupper som regleras. Produktpassen ska innehålla information om ekodesignkraven inklusive information om skadliga ämnen och följa med produkten längs hela dess livscykel.

Vidare ges EU-kommissionen befogenhet att ta fram förbud mot att förstöra konsumentprodukter när det kan motiveras av miljöskäl. Förslaget innehåller även möjligheten för kommissionen att ställa krav på grön offentlig upphandling.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar EU-kommissionens förslag och ser det som en viktig del för att nå en mer cirkulär ekonomi i EU och Sverige där hållbara produkter är norm och produkter är hållbara genom hela sin livscykel. Detta är en förutsättning för att nå de nationella och internationella miljö- och klimatmålen samt de globala målen i Agenda 2030. Regeringens ambition är en lagstiftning som på ett kostnadseffektivt sätt bidrar till omställningen till en cirkulär ekonomi och till att uppnå klimat- och miljömålen.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning i Miljö- och jordbruksutskottet den 21 juni 2022. Samråd i EU-nämnden den 23 september 2022. Information i Miljö- och jordbruksutskottet den 20 oktober 2022. Samråd i EU nämnden den 21 oktober 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: Förhandlingarna i rådet kommer att fortsätta under våren.

Faktapromemoria: Faktapromemoria 2021/22:FPM84 Förordning om ekodesign för hållbara produkter.

6. Direktiv om ändring av direktiven 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller mer konsumentmakt i den gröna omställningen genom bättre skydd mot otillbörliga affärsmetoder och bättre information

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Lägesrapport.

Ansvarigt statsråd: Erik Slottnér

Förslagets innehåll: Det tjeckiska ordförandeskapet förväntas informera om förhandlingarna om förslaget till direktiv om ändring av direktiven 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller mer konsumentmakt i den gröna omställningen genom bättre skydd mot otillbörliga affärsmetoder och bättre information.

Förslaget syftar särskilt till att bidra till en cirkulär, ren och grön ekonomi i EU genom att ge konsumenterna möjlighet att fatta informerade inköpsbeslut, motverka falska miljöpåståenden och därigenom bidra till en mer hållbar konsumtion. Förslaget innehåller nya informationskrav på miljöpåståenden i marknadsföring. Vidare införs krav på att lämna viss information om kommersiella garantier, varors reparerbarhet, tillgång till reservdelar och tillgängligheten av uppdateringar av digitalt innehåll.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar förslaget och ambitionen att genom en stärkt konsumentmakt bidra till att motverka falska miljöpåståenden och främja mer hållbara konsumtionsmönster. Förslaget är en del av den europeiska gröna given, som EU-kommissionen presenterade i mars 2020, och regeringen har välkomnat att ett helhetsgrepp därigenom tas för omställningen till en cirkulär ekonomi (En ny handlingsplan för den cirkulära ekonomin, 2019/20:FPM28). Regeringens ambition är en lagstiftning som på ett kostnadseffektivt sätt bidrar till omställningen till en cirkulär ekonomi och till stärkt konsumentmakt samtidigt som näringsidkarnas intressen beaktas.

Det är viktigt att motverka grönmålning, planerat åldrande av produkter samt användning av otillförlitlig miljömärkning. Att konsumenter får ökad information om produkters hållbarhet och reparerbarhet förbättrar deras möjligheter att göra välinformerade val. Regeringen anser att det är viktigt att denna lagstiftning, lagstiftningsförslaget om ekodesign för hållbara produkter samt det kommande förslaget om reglering av gröna påståenden är samstämmiga och att det är tydligt hur dessa olika regelverk förhåller sig till varandra.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning i Civilutskottet den 2 juni 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: Förhandlingarna om förslaget förväntas fortsätta i rådet under det svenska ordförandeskapet med målsättningen att nå en allmän riktlinje och inleda triloger med EP våren 2023.

Faktapromemoria: Faktapromemoria 2021/22:FPM79 Direktiv om mer konsumentmakt i den gröna omställningen genom bättre skydd mot otillbörliga affärsmetoder och bättre information

7. Förordning om en ram med åtgärder för att stärka Europas halvledarekosystem

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Allmän inriktning.

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch.

Förslagets innehåll: Den 8 februari 2022 presenterade EU-kommissionen ett förslag till förordning om en ram med åtgärder för att stärka Europas halvledarekosystem (COM(2022) 46 final), kallat halvledarakten. Förslaget till förordning syftar till att stärka EU:s motståndskraft mot störningar i leveranskedjan och leda till ökad europeisk innovations- och forskningskapacitet för halvledare.

Förhandlingsresultatet följer svenska målsättningar. Förslaget håller sig inom ramen för EU:s långtidsbudget (MFF) och inga nya EU-medel tillförs. Vidare har Sverige förhandlat fram ett undantag för informationsutlämning som kan påverka försvaret och rikets säkerhet. Förhandlingsresultatet tydliggör att satsningar för att påskynda den gröna omställningen är centrala samt att förslag om eventuella exportrestriktioner inte får baseras på ekonomiska grunder.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar förhandlingsresultatet och stödjer antagande av en allmän inriktning.

Regeringen anser att förhandlingsresultatet är i linje med de svenska målsättningarna, speciellt att resultatet håller sig inom ramen för EU:s långtidsbudget, och kan realisera Halvledarakten övergripande mål om att stärka det europeiska halvledarekosystemet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning i Näringsutskottet den 5 maj 2022. Information till Näringsutskottet den 2 juni 2022. Samråd med EU-nämnden den 3 juni 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: Trilogsamtal med trolig start i mars 2023.

Faktapromemoria: Faktapromemoria 2021/22:67 Halvledarakten.

Icke-lagstiftningsaktiviteter

8 Rådslutsatser om Europeiska agendan för turism 2030

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Antagande.

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch.

Förslagets innehåll: EU-kommissionen har tagit fram en färdplan för turism (Pathway for tourism) och en lista med förslag på åtgärder från färdplanen att inkludera i agendan. Denna lista finns bifogad rådsslutsatserna som *Annex: Multi-Annual EU Work Plan of the European Agenda for Tourism 2030*. Genom att anta rådsslutsatserna så antas även agendan. Åtgärderna är frivilliga för medlemsstaterna att genomföra.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen anser att rådsslutsatserna och åtgärderna i agendan kan antas.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktrapromemoria: -

Övriga punkter

9 a) 2022 års rapport om "SME Envoy Network to the Competitiveness Council"

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information.

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch.

Förslagets innehåll: Nätverket av företrädare för små och medelstora företag avlägger årligen en rapport till Konkurrenskraftsrådet om tillståndet för EU:s små och medelstora företag samt om genomförandet av EU:s

politik inom områden som berör deras verksamheter. Nätverket anger också sina prioriterade områden inför nästa år.

b) Rapporten om "Single Market Enforcement Task Force"

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information.

Ansvarigt statsråd: Johan Forsell.

Förslagets innehåll: En avrapportering ska ske till Konkurrenskraftsrådet av det arbete som bedrivits i arbetsgruppen "Single Market Enforcement Task Force" (SMET) under 2022.

c) Arbetsprogrammet för det inkommande ordförandeskapet

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information.

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch.

Förslagets innehåll: Den svenska delegationen avser redogöra för de svenska prioriteringarna enligt arbetsprogrammet.

Rådets möte konkurrenskraft (forskning och rymd) den 2 december 2022

Icke-lagstiftningsaktiviteter

10. Slutsatser om forskningsinfrastruktur

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Godkännande av rådsslutsatser

Ansvarigt statsråd: Mats Persson

Förslagets innehåll:

Förslaget betonar att ett väl fungerande ekosystem för forskningsinfrastruktur är en hörnsten i utvecklingen av det europeiska forskningsområdet (ERA) och för möjligheterna att bistå med kunskap för att lösa de globala samhällsutmaningarna. Nyttan av både privat och offentlig finansiering av forskningsinfrastruktur understryks. Förslaget lyfter behovet av policys för öppen tillgång till forskningsdata från forskningsinfrastrukturer för att bland annat stimulera kunskap, främja högkvalitativ och specialiserad utbildning, samt attrahera kompetens.

För att säkra driften av forskningsinfrastruktur uppmanas medlemsstaterna och kommissionen att göra långsiktiga politiska åtaganden för att säkra finansieringen. Vidare inbjuds medlemsstaterna att analysera och hitta synergier mellan olika typer av finansieringskällor.

Förslaget behandlar vetenskapliga data och digitalisering av forskningsinfrastruktur. Medlemsstaterna och kommissionen uppmanas bland annat att snabbt gå vidare med genomförandet av ERA:s politiska agenda och att främja utvecklingen av nationella data och e-infrastrukturer genom regionala-, nationella- och EU-medel.

I förslaget lyfts ESFRI:s viktiga betydelse som ett strategiskt forum och medlemsstaterna och kommissionen uppmanas bland annat att, genom ESFRI, utveckla nästa generation av ESFRI färdplan, bidra till implementeringen av Horisont Europa samt ta fram ett initiativ om reviderade europeiska riktlinjer för tillgång till forskningsinfrastruktur.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar förslaget till rådsslutsatser om forskningsinfrastruktur.

Regeringen betonar att den primära rollen för forskningsinfrastruktur är att stödja excellent forskning och innovation och hjälpa europeiska forskare att konkurrera på världsnivå.

Regeringen betonar att det är vetenskaplig kvalitet som ska styra utvecklingen av forskningsinfrastruktur och inte den geografiska spridningen och placeringen av dessa.

Regeringen välkomnar ansatsen till långsiktig hållbar driftscykel av forskningsinfrastruktur.

Regeringen framhåller vikten av att underlätta industrins tillgång till forskningsinfrastruktur för att stärka den europeiska konkurrenskraften. Det är av stor betydelse att synen på forskningsinfrastruktur och dess nytta vidgas och att näringslivets möjlighet att delta i både uppbyggnad och användning ökas, för att kunna bidra till att lösa samhällsutmaningar.

Regeringen anser att Sverige kan ställa sig bakom rådsslutsatserna.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Utbildningsutskottet den 15 november 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

11. Slutsatser om den nya europeiska agendan för innovation

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Godkännande av rådsslutsatser

Ansvarigt statsråd: Mats Persson

Förslagets innehåll:

Förslaget till rådsslutsatserna lyfter fram hur alla typer av innovationer är viktiga för att EU ska uppnå angelägna politiska mål, särskilt den gröna omställningen och den digitala omvandlingen. Förslaget framhåller Europas förmåga kopplat till innovation, bland annat den starka industribasen och ramvillkoren som främjar innovation på den inre marknaden och kompetensbasen. För att stärka denna förmåga och därmed Europas konkurrenskraft, föreslås åtgärder inom fem områden: främja, locka och behålla kompetens, förbättra tillgången till finansiering för växande företag, förbättra och hålla ihop de europeiska innovationsekosystemen, förbättra ramvillkoren samt utveckla innovationspolicyn.

Förslaget understryker vikten av högkvalitativ utbildning och yrkesutbildning samt attraktiva arbetsvillkor. För bästa kunskapsutnyttjande lyfts även behovet av en balanserad tvärsektoriell och internationell rörlighet av kompetens, livslångt lärande samt ett effektivt samarbete mellan universitet, industri och offentlig sektor.

Vidare pekar förslaget på att det fortfarande finns stora regionala och nationella skillnader i EU när det gäller forsknings- och innovationsresultat, vilket det behöver tas hänsyn till vid utvecklingen av innovationspolicyn. Förslaget lyfter därefter behovet av synergier mellan olika program och initiativ för forsknings- och innovationsfinansiering. Detta för att frigöra resurser och främja integrerade innovationsekosystem inom och mellan medlemsstaterna, genom t.ex. investeringar i linje med strategier för smart specialisering.

Avslutningsvis uppmanas medlemsstaterna att utveckla, främja och samordna strategier för innovationsupphandling och att strategiskt använda offentlig innovationsupphandling som ett instrument för att stimulera innovation. Medlemsstaterna och kommissionen uppmanas att utveckla en gemensam politisk agenda för att främja samordningen av innovationsstödjande strategier tillsammans med forsknings- och innovationsaktörer.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att innovation är avgörande för Europas konkurrenskraft, för att skapa nya jobb, för högre välbefinnande och en hållbar utveckling.

Regeringen välkomnar rådslutsatserna om innovationsagendan då ett samlat grepp om teknikintensiv innovation gör det möjligt att se till att olika åtgärder samverkar i syfte att skapa förutsättningar för att stärka sådan innovation i Europa.

Regeringen anser att teknikintensiva innovationssatsningar, i likhet med forskningssatsningar, bör präglas av excellens.

Regeringen delar bedömning att den internationella konkurrensen om viss arbetskraft är hög och stödjer en sammanhållen ansats för att utbilda, attrahera och bibehålla tillgången till avancerad teknisk kompetens i Europa, samtidigt som nationell kompetens på området måste respekteras.

Regeringen ser positivt på att ramvillkor och regelverk för innovation ses över för att ytterligare stärka innovationskapaciteten i Europa med förbehållet att regelverk, inklusive statsstödsregler, måste främja konkurrens och inte verka marknadsstörande för den inre marknaden.

Regeringen anser att Sverige kan ställa sig bakom rådslutsatserna.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Näringsutskottet den 15 november 2022

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: 2021/22:FPM116, Meddelande om en ny europeisk innovationsagenda.

12. Rådets rekommendation om de vägledande principerna för kunskapsutveckling

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Antagande av rådsrekommendation

Ansvarigt statsråd: Mats Persson

Förslagets innehåll:

Förslaget till rådsrekommendationen inleds med en genomgång av de strategier och handlingsplaner som EU antagit och som lyfter behovet av vägledande principer för kunskapsutnyttjande, till exempel den uppdaterade industristrategin för Europa, EU:s handlingsplan för immateriella rättigheter, EU:s standardiseringsstrategi och den nya europeiska agendan för innovation. Behovet av att öka kunskapen om de immateriella tillgångarnas värde samt värdet av god förvaltning av immateriella tillgångar lyfts särskilt. De vägledande principerna föreslås täcka utveckling, användning och förvaltning av entreprenöriell kompetens samt åtgärder för ett effektivt kunskapsutnyttjande, inklusive medborgarengagemang. De politiska initiativen i förslaget riktar sig till alla involverade aktörer i forsknings- och innovationssystemet.

Förslaget identifierar sju vägledande principer för kunskapsutnyttjande. I den första principen, kunskapsutnyttjande inom forsknings- och innovationspolitiken, rekommenderas det bland annat att nationella och regionala stödstrukturer tas fram. Dessa ska finnas på plats för att hjälpa organisationer att bli medvetna om omfattningen av denna rekommendation och om kunskapsutnyttjande. Den andra principen hanterar färdigheter och förmågor genom att bland annat uppmuntra till rörlighet mellan akademi, industri och offentlig sektor. I den tredje principen rekommenderas att ett relevant och rättvist system för incitament utvecklas för kunskapsutnyttjande som även bidrar till talangattraktion. Förvaltning av immateriella tillgångar hanteras i den fjärde principen, där strategier och praxis för förvaltning av immateriella tillgångar rekommenderas fastställas, genomföras och offentliggöras i alla organisationer som deltar i kunskapsutnyttjande. Vidare rekommenderas tre principer om relevans i offentliga finansieringssystem, ömsesidigt lärande, samt mått, övervakning och utvärdering.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att förslaget till rådsrekommendation kan bidra till att olika aktörer bättre kan dra nytta av resultaten från forskning och innovation.

Regeringen betonar att förslaget är en icke-bindande rekommendation och att utvecklingen av nationella processer och policyverktyg, till exempel nationella färdplaner, ska ske på frivillig basis och anpassas till nationella och regionala förhållanden.

Regeringen framhåller vikten av immateriella tillgångar och rättigheter för ett ökat värdeskapande och nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap.

Regeringen anser att öppen vetenskap och öppen innovation kan accelerera kunskapsutnyttjandet och i förlängningen gynna användningen av resultat och data för ökad samhällsnytta och ökad konkurrenskraft.

Regeringen anser att Sverige kan ställa sig bakom rådsrekommendationen.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Utbildningsutskottet den 15 november 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: 2022/23:FPM1, Rekommendation om de vägledande principerna för kunskapsutnyttjande

13. Vetenskap som ett instrument för att underlätta beslutsfattandet i medlemsstaterna

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Riktlinjedebatt

Ansvarigt statsråd: Mats Persson

Förslagets innehåll:

Vid rådsmötet ska en riktlinjedebatt hållas om vetenskap som instrument för att underlätta beslutsfattande i medlemsstaterna.

I underlaget till debatten lyfts hur covid-19-pandemin synliggjorde både forskningens betydelse för politiska beslut såväl som utmaningarna med att använda forskning som grund för beslutsfattande. Vetenskaplig kunskap, från virologi och epidemiologisk modellering till beteendevetenskap, var under pandemin avgörande för att kartlägga och bedöma alternativ för politiska beslut.

I underlaget motiveras vidare behoven av att utveckla och stärka en kapacitet för vetenskaplig rådgivning. Dessutom beskrivs de viktigaste utmaningarna med att beslutsfattande på vetenskaplig grund, både för vetenskapssamhället

som tillhandahåller kunskap och beslutsfattande aktörer som använder kunskapen. Underlaget beskriver även de politiska ramar, stödinstrument och goda exempel som bidrar till att möta dessa utmaningar, på både EU-nivå och nationell nivå.

Vidare betonas att det erkännande som nu sker inom FoU-politiken där betydelsen av vetenskaplig rådgivning diskuteras, är ett svar i rättan tid på den ökande efterfrågan på vetenskaplig kunskap som sker inom alla sektoriella politikområden.

I underlaget föreslås vägledande frågor om vilka ytterligare åtgärder som skulle kunna övervägas på nationell nivå för att öka allmänhetens förtroende för att vetenskaplig forskning används som stöd/underlag för beslutsfattandet. Andra frågor som ställs är hur forskningsministrarna kan stödja kopplingen mellan beslutsfattande och vetenskaplig forskning inom andra sektorsområden, samt hur kommissionen ytterligare kan stödja debatten och policyutvecklingen i EU:s medlemsstater på området beslutsfattande på vetenskaplig grund.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen betonar att vetenskaplig rådgivning och beslutsfattande på vetenskaplig grund är av grundläggande betydelse för att möta samhällsutmaningar, hantera kriser och stärka demokratin.

Regeringen anser att framför allt expert- och analysmyndigheter och expertråd har en viktig roll att bistå med vetenskapligt grundade underlag. Vidare är det universitet och högskolors uppgift att samverka med det omgivande samhället för ömsesidigt utbyte och att verka för att deras kunskap och kompetens kommer samhället till nytta.

Regeringen framhåller vikten av att alla aktörer i samhället har tillgång till forskning av hög kvalitet och att samhällets förtroende för forskning och beslutsfattande är hög.

Regeringen anser att öppen vetenskap är en nyckelfaktor för att fler grupper i samhället ska få tillgång till och nyttja oberoende och vetenskapligt grundad kunskap, vilket kan bidra till stärkt motståndskraft mot desinformation och kunskapsresistens.

Regeringen anser att vetenskap och forskning ska stå fri från politisk styrning.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Utbildningsutskottet den 15 november 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktrapomemoria: -

14. Utnyttjande av EU:s rymddata

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Riktlinjedebatt.

Ansvarigt statsråd: Mats Persson

Förslagets innehåll:

Vid rådsmötet planeras en policydebatt om användningen av rymddata. I underlaget för debatten konstateras att EU:s system för jordobservation (Copernicus) och systemet för satellitnavigering (Galileo) är kraftfulla rymdinfrastrukturer som bidrar med stora mängder data och tjänster. Potentialen av dessa data och tjänster utnyttjas dock inte till fullo, bl.a. på grund av bristande kunskaper om vad som erbjuds.

Underlaget framhåller därför betydelsen av åtgärder som kan skynda på utvecklingen och därigenom skapa ännu större ekonomisk och social nytta. De diskussionsfrågor som ordförandeskapet föreslår handlar om hur den europeiska och nationella nivån kan samarbeta bättre för att öka användningen av rymddata och rymdtjänster, samt om vilka hinder som finns för att underlätta användningen inom de 17 olika marknadssegment som identifierats. Exempel på marknadssegment är jordbruk, klimat, miljöövervakning, krishantering och humanitär hjälp.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att investeringarna i de europeiska rymdprogrammen ska ge största möjliga samhällsnytta, där bl.a. möjligheterna att bidra till Agenda 2030 tas till vara. Åtkomsten till data, tjänster och information ska därför vara användarvänlig för att främja användning och utveckling av tjänster för olika samhällssektorer och politikområden. I dessa sammanhang är det

viktigt att nationell säkerhet värnas och att sekretess, säkerhetsskydd och skyddet för den personliga integriteten upprätthålls.

Regeringen anser att Rymdstyrelsen, i samråd med berörda myndigheter, när det är lämpligt, bör arbeta för att sprida information om tjänster och data från satellitnavigering och jordobservationer till potentiella användare för att dra full nytta av investeringarna i rymdverksamhet. Rymdstyrelsen leder arbetet i den myndighetssamverkan för Copernicus som inkluderar ett stort antal myndigheter inom olika verksamhetsområden.

Regeringen anser att EU:s myndighet för rymdprogrammet (Euspa) har den viktigaste rollen för ökad användning av rymddata. De delar av myndighetens uppdrag som handlar om kommunikations-, marknadsutvecklings- och marknadsföringsverksamhet avseende data, information och tjänster från unionens rymdprograms olika delar, bör kunna göras tillsammans med offentliga och privata aktörer på EU- och medlemsstatsnivå. Euspa bör ha en samordnande roll i det arbetet.

Regeringen anser att de 17 marknadssegment som underlaget omnämner är av individuell karaktär och att nyttan av rymddata skiljer sig åt mellan segmenten. I ett ökat samarbete mellan EU-institutioner och nationella entiteter bör analyser av rättsliga, administrativa och kunskapsmässiga hinder kunna göras, för att på sikt öka användningen av rymddata.

Regeringen anser att det är viktigt att skydda rymdmiljön och bidra till ett långsiktigt hållbart och fredligt nyttjande av rymden. För att säkerställa tillgången till rymden för europeiska aktörer bör ett europeiskt oberoende tillträde till rymden främjas. Den svenska rymdbasen Esrange uppgraderas i syfte att möjliggöra uppskjutning av satelliter och kan i detta avseende utgöra ett bidrag.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

15. Övriga frågor

Forskning

15a) Öppen konsultation om europeiska ramprogrammet för forskning och innovation 2014-2027

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från kommissionen

Ansvarigt statsråd: Mats Persson

Innehåll: Kommissionen kommer informera om den öppna konsultationen om det europeiska ramprogrammet för forskning och innovation.

15b) Det nya EIT Kultur och kreativa KIC

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från kommissionen

Ansvarigt statsråd: Mats Persson

Innehåll: Kommissionen kommer informera om det nya europeiska institutet för innovation och teknik inom kultur och kreativa näringar.

15c) Partnerskapet förforskning och innovation i medelhavsområdet (PRIMA)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från den spanska delegationen

Ansvarigt statsråd: Mats Persson

Innehåll: Den spanska delegationen kommer informera om partnerskapet för forskning och innovation i Medelhavsområdet, PRIMA.

15d) Det tillträdande ordförandeskapets arbetsprogram

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från den svenska delegationen

Ansvarigt statsråd: Mats Persson

Innehåll: Den svenska delegationen kommer informera om Sveriges kommande ordförandeskap.

Rymdfrågor

15e) Det tillträdande ordförandeskapets arbetsprogram

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information från den svenska delegationen

Ansvarigt statsråd: Mats Persson

Innehåll: Den svenska delegationen kommer informera om Sveriges kommande ordförandeskap